

การจัดการคุณภาพหลักสูตร ของสถาบันการอาชีวศึกษา

..... มาตรฐาน

..... ระเบียบ

หลักการ : คุณภาพในการผลิตและพัฒนากำลังคน

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

NQF : National Qualification Framework

กรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิการศึกษา

TQF : Thai Qualification Framework

- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา
TQF for Higher Education
- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา
TQF for Vocational Education
- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิขั้นพื้นฐาน
TQF for Basic Education

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ ของกลุ่มอาชีพ

TPQF : Thai Professional Qualification Framework

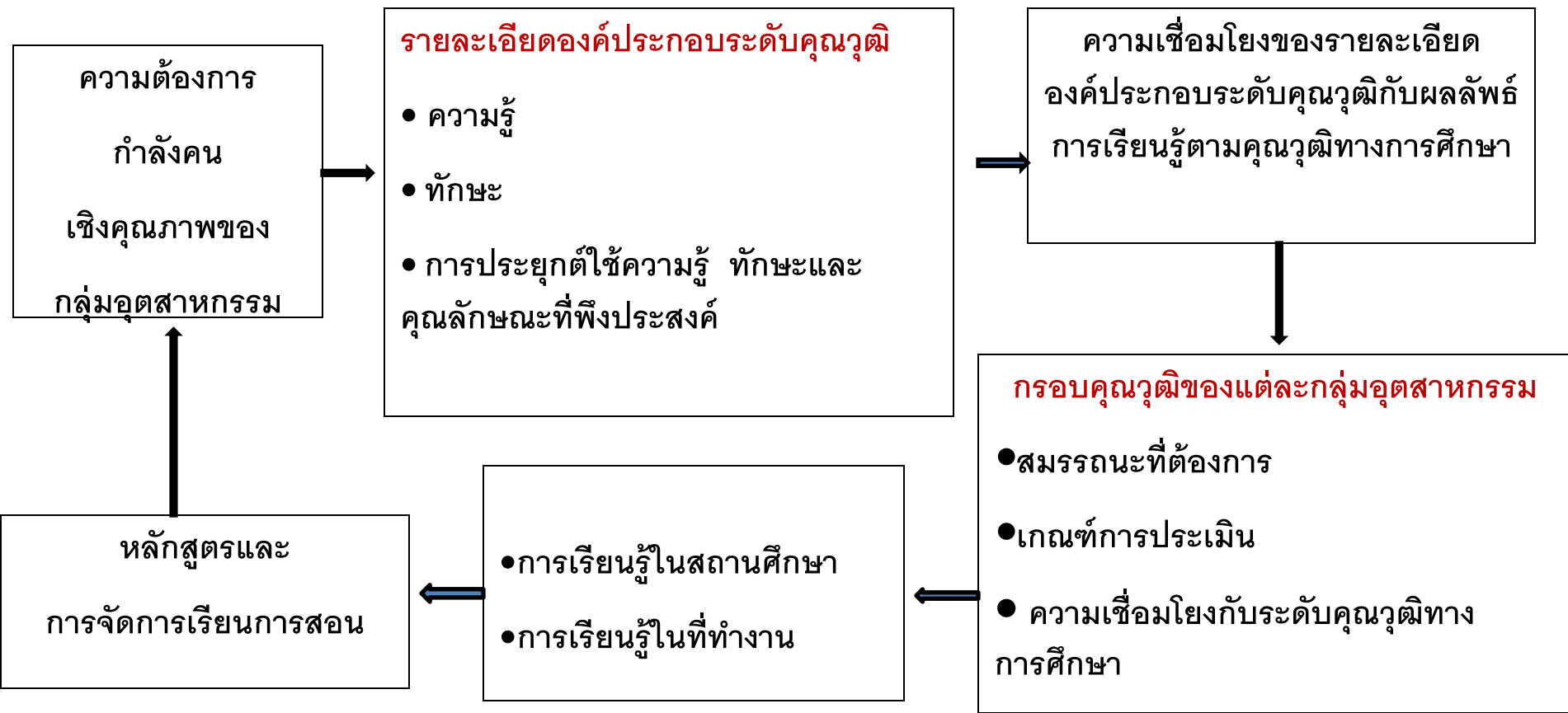
(TVQF : Thai Vocational Qualification Framework)

มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานฝีมือแรงงาน
สมาคมวิชาชีพ องค์การวิชาชีพ สภาวิชาชีพ
กระทรวงแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

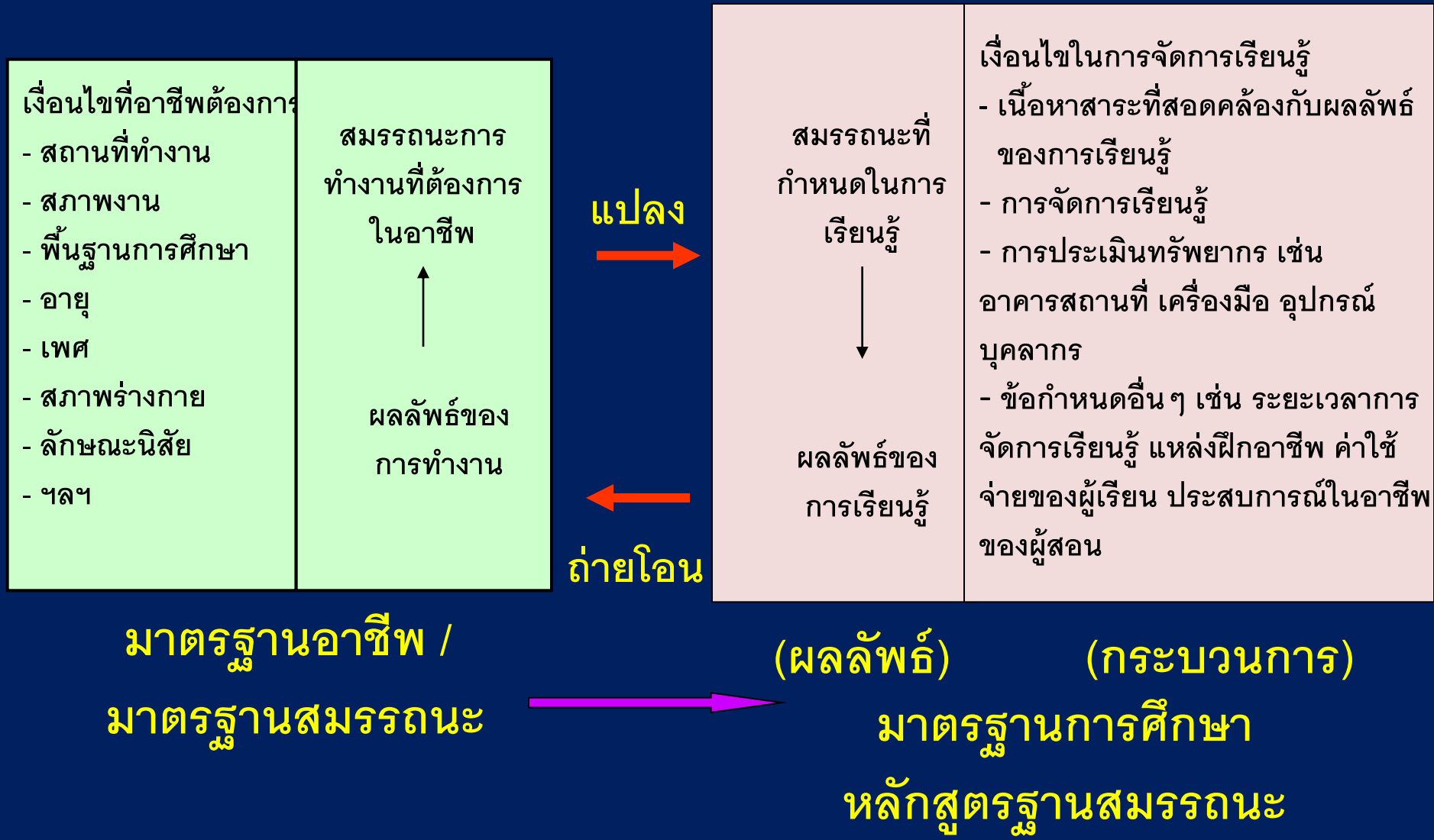
กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF)

ข้อกำหนดในการรับรองความรู้ ความสามารถ ของคนในประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและใช้เป็นมาตรฐานเทียบเคียงกับประเทศอื่นทั้งในระบบการศึกษาและการทำงาน

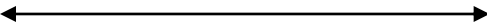
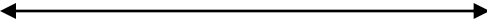
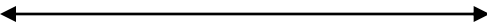
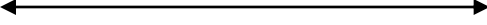
หลักการของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ความเชื่อมโยงระหว่าง โลกของการทำงาน กับ โลกของการศึกษา

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF)

ระดับ สมรรถนะ	การเทียบโอน/เทียบเคียง/ เติมเต็ม ความรู้/ทักษะ/การ ประยุกต์ใช้และคุณลักษณะ	ระดับคุณวุฒิ การศึกษา
ระดับ 9		ปริญญาเอก
ระดับ 8	 	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้น สูง
ระดับ 7		ปริญญาโท
ระดับ 6		ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ระดับ 5		ปริญญาตรี

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ระดับ	ชื่อคุณวุฒิ	ผลลัพธ์การเรียนรู้
9	ปริญญาเอก	มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ มีการศึกษาค้นคว้าที่ลุ่มลึกในระดับสูง อย่างมีอิสระ มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการแปลความหมายและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาใน วิชาชีพ
8	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ขั้นสูง	มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณมีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและ วิชาชีพในระดับที่สูงมาก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญทางด้านการวิจัยหรือ พัฒนาความชำนาญระดับสูงทางวิชาชีพ
7	ปริญญาโท	มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและ วิชาชีพในระดับสูงมาก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญระดับสูงทางวิชาชีพ
6	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและ วิชาชีพในระดับที่สูง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญทางวิชาชีพ
5	ปริญญาตรี	สามารถค้นคว้าพัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ความรู้ ทักษะและ ICT ในวิชาการ และการปฏิบัติงานที่ใช้เทคโนโลยี หรืองานวิชาชีพในขอบเขตที่กว้างขวางและ สัมพันธ์กับวิชาชีพตามแนวทางของตนเองในการวางแผนและจัดการทรัพยากรที่ เหมาะสม มีส่วนร่วมพัฒนาและริเริ่มวิธีการปฏิบัติ รับผิดชอบต่อตนเองและหมู่ คณะ มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน หรือจัดการงานผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (ต่อ)

ระดับ	ชื่อคุณวุฒิ	ผลลัพธ์การเรียนรู้
4	ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพในขอบเขตทั่วไปของงานที่หลากหลาย งานที่มีความซับซ้อนและไม่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ทักษะความรู้และ ICT ในการจัดการการแก้ปัญหา การวางแผนและจัดการทรัพยากรได้เหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการ ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและผู้อื่น และหมู่คณะ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผน การประสานงานและการประเมินผล มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
3	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ(ปวช.)	มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและวิธีดำเนินงาน สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะในขอบเขตสำคัญ และบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำสามารถประยุกต์ทักษะ ความรู้ และ ICT ไปสู่บริบทใหม่ ๆ สามารถให้คำแนะนำและแก้ปัญหาเฉพาะด้าน อาจต้องรับผิดชอบต่อผู้อื่น รวมทั้งมีส่วนร่วมและ / หรือมีการประสานงานกลุ่มหรือหมู่คณะ มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
2	ม.ปลาย + ทักษะ อาชีพ	มีความสามารถในการสื่อสาร เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลด้วยความถูกต้อง รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อลดปัญหา ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหางานที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม มีความสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและมีทักษะพื้นฐานหรือทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความรู้ ใฝ่เรียนรู้และมีคุณธรรม

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (ต่อ)

ระดับ	ชื่อคุณวุฒิ	ผลลัพธ์การเรียนรู้
1	ม.ต้น + ทักษะอาชีพ	สามารถสื่อสารถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตัวเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ในเชิงบวก สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีพื้นฐานเพื่อการทำงานและการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง และมีสมรรถนะในสาขาอาชีพไม่น้อยกว่า 1 หน่วยสมรรถนะ และเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทยและรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ยุทธศาสตร์ในการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ
สมาคม/องค์กรวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพหรือกลุ่มอาชีพ กับสถานศึกษา
อย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขอบเขตความรู้
ทักษะ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการทดสอบ วัดและประเมินผล
การเทียบโอนผลการเรียน/ประสบการณ์จากการทำงาน
การสะสมหน่วยกิต และการให้การรับรองผลลัพธ์การเรียนรู้ตาม
กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ จำแนกตามระดับคุณวุฒิ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถ
ให้แก่สถาบันการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้สนองตอบ
ความต้องการของตลาดแรงงานตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

คุณวุฒิการศึกษา

พื้นฐาน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
		ป.เอก
		ประกาศนียบัตรชั้นสูง
		ป.โท
		ประกาศนียบัตรดุษฎี
	ป.ตรี เทคโนโลยี/ปฏิบัติการ	ป.ตรี
	ปวส.	อนุปริญญา
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ปวช.	
มัธยมศึกษาตอนต้น		
ประถมศึกษาตอนปลาย		
ประถมศึกษาตอนต้น		

*** อาชีวศึกษาและฝึกอบรม จัดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น/วิชาชีพเฉพาะ ***

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ

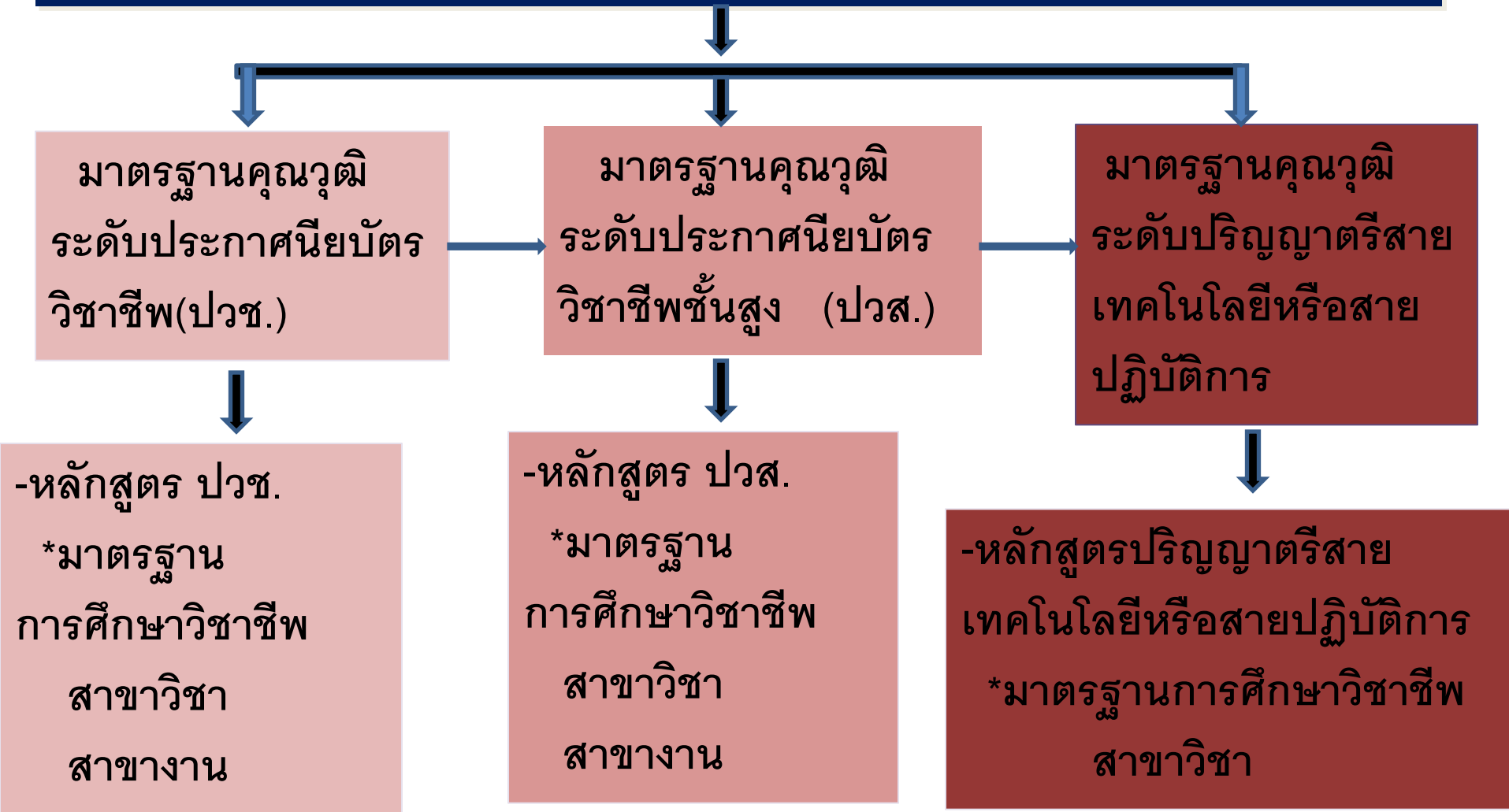
(TQF for Vocational Education Framework)

- ข้อกำหนดในการรับรองความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียนและผู้จบการอาชีวศึกษา ใช้เป็นมาตรฐานเทียบเคียงกับการศึกษาในระดับเดียวกันในประเทศ และประเทศอื่นทั้งในระบบการศึกษาและการทำงาน
- คุณภาพของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาทุกระดับ คุณวุฒิ ประเภทวิชา และสาขาวิชาต่าง ๆ จะต้องครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน คือ
 1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป
 3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

ด้านสมรรถนะวิชาชีพ — TPQ/TVQ

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ -คุณธรรม จริยธรรม -จรรยาบรรณวิชาชีพ -พฤติกรรมลักษณะนิสัย -ทักษะทางปัญญา	สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ความรู้และทักษะ -การสื่อสาร -การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ -การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน -การทำงานร่วมกับผู้อื่น -การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ -การประยุกต์ใช้ตัวเลข -การจัดการและการพัฒนางาน	ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ
---	--	---

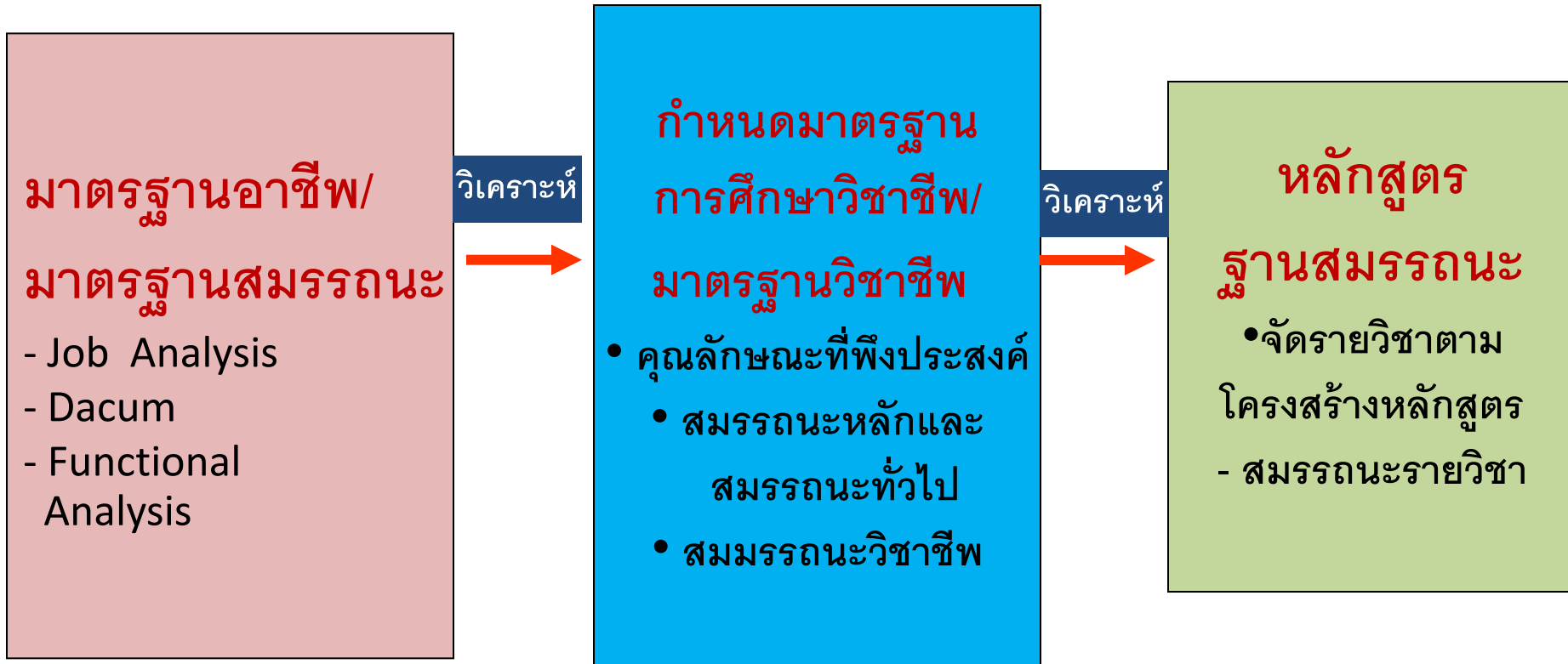
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ (TQF for Vocational Education Framework)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

- ชื่อคุณวุฒิการศึกษา
- คุณวุฒิวิชาชีพระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ
- ปรัชญาและวัตถุประสงค์
- การจัดการศึกษา
- การคิดหน่วยกิต
- โครงสร้างหลักสูตร
- เงื่อนไขการจัดการเรียนรู้
- คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- คุณสมบัติผู้สอน
- การลงทะเบียน
- การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา
- การประกันคุณภาพหลักสูตร
- การกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิ หลักสูตรและการอนุมัติ
- การพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารหลักสูตร

แบบคุณวุฒิวิชาชีพ (คอศ.) 1-6

คอศ. 1 แบบกำหนดกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ ระดับ
สาขาวิชา

คอศ. 2 แบบเสนอหลักสูตรการอาชีวศึกษา

คอศ. 3 แบบรายงานข้อมูลเพื่อการพิจารณาหลักสูตร

คอศ. 4 แบบเทียบหลักสูตรเพื่อคุณภาพการศึกษา

คอศ. 5 แบบพิจารณาหลักสูตร

คอศ. 6 แบบรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ร่าง ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือ
สายปฏิบัติการพ.ศ. ๒๕๕๖

- ระบบการจัดการศึกษา
- การจัดการศึกษา
- การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี
- จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์
- ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา
- การประกันคุณภาพหลักสูตร

■ จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์

๑. อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า โดยต้องมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า ๕ คน และให้มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตร และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน ทั้งนี้อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดในขณะหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ในกรณีที่ เป็นหลักสูตรร่วมระหว่างสถาบันหรือหลักสูตรความร่วมมือของหลายสถาบัน อาจารย์ประจำของสถาบันในความร่วมมือนั้น ให้ถือเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๓. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิ

๔. **ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ** หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งวิชาการ

๕. **ครูฝึก** มีอย่างใดอย่างหนึ่ง

๑.) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาการศึกษาด้านอาชีพ

๒.) เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

๓.) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสายอาชีพนั่นไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั่นไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานสายอาชีพนั่นไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๔.) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

ร่าง ระเบียบคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปิดดำเนินการหลักสูตรปริญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการของสถาบันการ
อาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๕๖

■ การนำเสนอหลักสูตร

- หลักสูตรใหม่
- หลักสูตรปรับปรุง

*หลักสูตรมีการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร

*หลักสูตรที่มีการปรับปรุงบางส่วนในระดับรายวิชา

■ การขอเปิดสอนหลักสูตร

■ การประกันคุณภาพของหลักสูตร

■ การพิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินการหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐานทรัพยากรในการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ทำยระเบียบคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือ
สายปฏิบัติการของสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖

๑. บุคลากร

๑.๑ อาจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ประจำ

อาจารย์พิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ ครูฝึก

๑.๒ อัตราส่วนอาจารย์ประจำ : นักศึกษา

๑.๓ สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ (ร้อยละ)

สูงกว่าปริญญาตรี : ปริญญาตรี ๗๐ : ๓๐

๑.๔ สัดส่วนบุคลากรทางด้านธุรการและผู้ช่วยทางวิชาการ (ร้อยละ)

บุคลากรด้านธุรการ : ผู้ช่วยทางวิชาการ ๕๐ : ๕๐

๒. พื้นที่ใช้สอย

๒.๑ ห้องบรรยายและห้องสัมมนา

๒.๒ ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงาน

๒.๓ ห้องสำหรับงานบริหาร

๓. ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการและสารสนเทศ

๓.๑ การจัดสรรเนื้อที่ภายในห้องสมุด

๓.๒ จำนวนทรัพยากรห้องสมุด

ร่าง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ
พ.ศ. ๒๕๕๖

หมวด ๑ สภาพนักศึกษา

- ส่วนที่ ๑ พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- ส่วนที่ ๒ การรับผู้ศึกษา
- ส่วนที่ ๓ การเป็นนักศึกษา
- ส่วนที่ ๔ การศึกษาโดยไม่นับจำนวนหน่วยกิตมารวมเพื่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
- ส่วนที่ ๕ การนับเวลาเรียนเพื่อสิทธิในการประเมินสรุปผลการศึกษา
- ส่วนที่ ๖ การขออนุญาตเลื่อนการประเมิน

หมวด ๒ การจัดการศึกษา

ส่วนที่ ๑ การเปิดเรียน

ส่วนที่ ๒ การลงทะเบียนรายวิชา

ส่วนที่ ๓ การเปลี่ยน การเพิ่ม และการถอนรายวิชา

ส่วนที่ ๔ การศึกษาโดยไม่นับจำนวนหน่วยกิตมารวม

เพื่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ส่วนที่ ๕ การนับเวลาเรียนเพื่อสิทธิในการประเมินสรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ ๖ การขออนุญาตเลื่อนการประเมิน

หมวด ๓ การประเมินผลการศึกษา

ส่วนที่ ๑ หลักการในการประเมินผลการศึกษา

ส่วนที่ ๒ วิธีการประเมินผลการศึกษา

ส่วนที่ ๓ การตัดสินผลการศึกษา

ส่วนที่ ๔ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

หมวด ๔ การขอสำเร็จการศึกษาและการรับปริญญา

หมวด ๕ เอกสารการศึกษา

การจัดการคุณภาพหลักสูตร ของสถาบันการอาชีวศึกษา

